



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието, младежта и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09-1393/11.09.2012 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията и във връзка с чл. 13, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, чл. 102, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.05.2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование, при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряване на обучението по учебния предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет **Морско право – XI и XII клас**, за професия код **840010 Корабоводител**, специалност код **8400101 Корабоводене - морско** и професия код **840060 Организатор по експлоатация на пристанищата и флота**, специалност код **8400601 Експлоатация на пристанищата и флота** от професионално направление код **840 Транспортни услуги**.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2012/2013 година.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Милена Дамянова – заместник-министър.

СЕРГЕЙ ИГНАТОВ

Министър на образованието

младежта и науката



Зам.-министър: *М. Дамянова*
Заповед № *РД 09-1344/09.12.2010*

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И
НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

По

МОРСКО ПРАВО

Утвърдена със Заповед № *РД 09-1393 / М. 09.2012г.*

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 840 ТРАНСПОРТНИ УСЛУГИ

ПРОФЕСИЯ: **код 840010 КОРАБОВОДИТЕЛ**

СПЕЦИАЛНОСТ: **код 8400101 КОРАБОВОДЕНЕ - МОРСКО**

ПРОФЕСИЯ: **код 840060 ОРГАНИЗАТОР ПО ЕКСПЛОАТАЦИЯ**
НА ПРИСТАНИЩАТА И ФЛОТА

СПЕЦИАЛНОСТ: **код 8400601 ЕКСПЛОАТАЦИЯ**
НА ПРИСТАНИЩАТА И ФЛОТА

СОФИЯ, 2012 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната програма е предназначена за професията **КорабОВОДИТЕЛ**, специалност **КорабОВОДЕНЕ – морско** и професията **Организатор по експлоатация на пристанищата и флота**, специалност **Експлоатация на пристанищата и флота**, от професионално направление **Транспортни услуги**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение, за които по учебния план се изучава учебният предмет **Морско право**.

Учебното съдържание е структурирано в 13 взаимосвързани раздела, а във всеки раздел в примерни теми. Учебните часове са определени по раздели, а за всяка тема се разпределят от учителя в началото на учебната година.

В учебната програма е включено учебно съдържание, с овладяването на което се цели учениците да придобият комплексни знания за документите, които касаят безопасността на корабоплаването, опазването на морските пространства от замърсяване, правния статут на кораба и екипажа и изискваните документи за осигуряване безопасно и безпрепятствено плаване. Те придобиват знания за документите, касаещи търговската експлоатация на кораба и защита интересите на кораба, а чрез това - и интересите на знамето.

Учениците се запознават с корабните документи, условията за издаването и сроковете на валидността им.

Обучението по предмета се извършва във взаимосвързка с учебните предмети от културно-образователната област **Обществени науки и гражданско образование** и отрасловата и специфичната подготовка по професията.

Една от главните цели е формиране на правно съзнание, правни ориентации, навици и привички за активно правомерно поведение и правосъзнание на гражданите, което да повишава социално-правната им активност.

Едновременно с усвояването на теоретични знания у учениците се формира способност самостоятелно и целесъобразно да тълкуват изискванията на нормативните документи, логическо мислене и да придобиват навици за постоянна актуализация на информацията за действащите в момента документи.

Обучението по предмета се организира и провежда чрез теоретични уроци за нови знания и упражнения, чрез активно включване на ученика в учебния процес, чрез проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание, чрез анализиране на данни и чрез работа с нормативни и корабни документи, правилници, наредби и др.

Формирането на професионални компетенции по учебния предмет е на основата на познаване на документите относно техническата и търговската експлоатация на кораба, изискванията на конвенциите, касаещи безопасността на корабоплаването и опазването на морската среда от замърсяване, знанията за нарушенията и налагането на наказания на екипажа.

Голямата по обем и разнообразна по съдържание информация изисква обучението да се провежда в специализиран учебен кабинет, оборудван с необходимите учебно-технически средства и дидактически материали – табла, конвенции и други нормативни и корабни документи и др.

II. ОБЩ БРОЙ ЧАСОВЕ ЗА УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

№ по ред	Код	Професия Специалност	Степен на професионална квалификация	Клас				Общ брой учебни часове
				XI клас		XII клас		
				Брой учебни седмици				
				18	18	18	13	
				Седмичен брой на часовете				
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	840010 8400101	Корабоводител Корабоводене – морско (КМ)	трета	1	2	1	1	85
2.	840060 8400601	Организатор по експлоатация на пристанищата и флота Експлоатация на пристанищата и флота (ЕПФ)	трета	-	-	2	-	36

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИ И ТЕМИ	Брой часове по раздели	
1.	2.	3.
	КМ	ЕПФ
РАЗДЕЛ I. ВЪВЕДЕНИЕ В МОРСКОТО ПРАВО	3	3
Тема 1. Морско право - понятие, предмет и източници. Определяне на морското право и мястото му в системата на българското право.		
Тема 2. Понятие за правна норма и правоотношение. Определяне на понятията: правна норма и правоотношение. Структура на правните норми. Създаване.		
Тема 3. Видове правни норми. Класификация на правните норми. Колизионни норми.		

<p>РАЗДЕЛ II. ПРАВЕН РЕЖИМ НА МОРЕТО</p> <p>Тема 1. Териториално море и прилежащи зони. Обща постановка. Права и задължения на държавите.</p> <p>Тема 2. Изключителна икономическа зона. Обща постановка. Права и задължения на държавите.</p> <p>Тема 3. Открито море. Опазване на морската среда. Обща постановка. Права и задължения на държавите.</p> <p>Тема 4. Международни проливи и канали. Обща постановка. Права и задължения на държавите.</p> <p>Тема 5. Реки с международно значение за корабоплаването. Обща постановка. Права и задължения на държавите.</p> <p>Тема 6. Закон за морските пространства, вътрешните води и пристанищата в Република България. Съдържание. Коментар.</p>	8	6
<p>РАЗДЕЛ III. МОРСКИ КОРАБ</p> <p>Тема 1. Понятие за морски кораб и корабособственик. Определяне на понятията съгласно нормативните документи.</p> <p>Тема 2. Право на собственост върху корабите в Република България. Флаг на кораба. Определяне на понятията съгласно нормативните документи.</p> <p>Тема 3. Регистриране на морските кораби. Основни понятията. Регистрови книги. Процедури и изисквания.</p>	4	1
<p>РАЗДЕЛ IV. КОРАБЕН ЕКИПАЖ</p> <p>Тема 1. Понятие за екипаж на кораб. Правен статут на капитана. Определяне на понятията съгласно нормативните документи.</p> <p>Тема 2. Наредба № 6 за компетентност на морските лица в Република България. Съдържание. Разпоредби. Коментар.</p>	5	1
<p>РАЗДЕЛ V. ПЪТНИЦИ</p> <p>Тема 1. Договор за морски превоз на пътници. Понятие за договора. Страни по договора.</p> <p>Тема 2. Права и задължения на страните по договора. Отговорност на страните. Основания за прекъсване на договора.</p>	2	1

<p>РАЗДЕЛ VI. ТОВАРИ</p> <p>Тема 1. Договор за морски превоз на товари. Обща характеристика. Определение. Страни по договора.</p> <p>Тема 2. Сключване и форма на договора. Оферти. Чартъри. Видове.</p> <p>Тема 3. Задължения и права на страните по договора. Права и задължения на страните до започване на рейса, товаренето и разтоварването.</p> <p>Тема 4. Документи. Коносамент. Нотиси. Букинг нота. Писмени нареждания за предаване и др.</p> <p>Тема 5. Правно регулиране на търговската корабоплавателна дейност в пристанищата. Стифадорски организации. Товаро-разтоварна дейност. Складово-експедиционна дейност.</p>	12	4
<p>РАЗДЕЛ VII. НАЕМАНЕ НА КОРАБИ</p> <p>Тема 1. Договор за наем на кораб за определено време. Понятие и правна същност на договора. Страни по договора.</p> <p>Тема 2. Видове договори за наем на кораб. Видове чартъри. Особенности.</p> <p>Тема 3. Права и задължения на страните по договора. Права и задължения. Правно положение на капитана. Прекратяване на договора.</p>	5	2
<p>РАЗДЕЛ VIII. ДОГОВОРИ ЗА УСЛУГИ В КОРАБОПЛАВАНЕТО</p> <p>Тема 1. Агентиране на морски кораби. Характеристика. Права и задължения на страните по договора. Дисбурсментска сметка.</p> <p>Тема 2. Договор за морско посредничество. Характеристика. Права и задължения на страните по договора.</p> <p>Тема 3. Договор за влачене (буксировка). Характеристика. Права и задължения на страните по договора.</p> <p>Тема 4. Пилотаж. Характеристика. Права и задължения на страните по договора.</p>	8	2

<p>РАЗДЕЛ IX. ОБЩА АВАРИЯ. ЗАСТРАХОВКИ. АРБИТРАЖ</p> <p>Тема 1. Обща авария. Обща характеристика. Основни случаи. Ред за оформяне на обща авария. Участници в разпределението на общоаварийни загуби и разходи.</p> <p>Тема 2. Йорк-Анверски правила. Исторически бележки. Приложно поле. Коментар.</p> <p>Тема 3. Морско застраховане. Основни понятия. Договор за морско застраховане. Ликвидиране на щетите.</p> <p>Тема 4. Морски протест. Исторически бележки. Съставяне. Правна същност. Приложение.</p> <p>Тема 5. Арбитраж. Арбитражно решаване на спорове. Международен арбитраж.</p>	9	2
<p>РАЗДЕЛ X. НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО</p> <p>Тема 1. Наказателен кодекс. Приложно поле. Коментар.</p> <p>Тема 2. Закон за административните нарушения и наказания. Приложно поле. Коментар.</p> <p>Тема 3. Наредба № 5 за корабните документи. Приложно поле. Коментар.</p>	6	4
<p>РАЗДЕЛ XI. МЕЖДУНАРОДНОПРАВНА ЗАЩИТА НА МОРСКАТА СРЕДА ОТ ЗАМЪРСЯВАНЕ</p> <p>Тема 1. Обща характеристика на проблема. Класификация на замърсяващите вещества.</p> <p>Тема 2. Международноправна защита на морската среда от замърсяване. Обща характеристика на проблема.</p> <p>Тема 3. Международни правни актове за предотвратяване замърсяването на морската среда. Характеристика. Коментар.</p> <p>Тема 4. Международноправно регламентиране на морските научни изследвания. Основни принципи. Морски научни изследвания в различните зони.</p>	9	4

<p>РАЗДЕЛ XII. РЕШАВАНЕ НА СПОРОВЕ ПО МОРСКО ПРАВО</p> <p>Тема 1. Съвременни морски конфликти. Съвременни морски конфликти.</p> <p>Тема 2. Съвременни мирни средства за решаване на международни спорове, произлезли от дейността в Световния океан. Международноправни средства за регулиране на разногласията между субектите на международното морско право.</p>	4	2
<p>РАЗДЕЛ XIII. ЗАЩИТА НА ИНТЕРЕСИТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ МОРСКИ ТЪРГОВСКИ ФЛОТ</p> <p>Тема 1. Дипломатически, търговски и консулски представители на Република България. Функции. Коментар.</p> <p>Тема 2. Агентиране на кораби. Роля на местните агенти в чуждестранни пристанища.</p> <p>Тема 3. Защита по линия на други частноправни организации. Функции. Коментар.</p>	10	4

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на обучението учениците трябва

да знаят:

- изискванията на документите, които касаят безопасността;
- изискванията на документите, които касаят опазването на морските пространства от замърсяване;
- правния статут на кораба, екипажа и изискваните документи за осигуряване безопасност и безпрепятствено плаване;
- нарушенията на съответните конвенции и мерките, които се прилагат срещу кораба и неговия екипаж;

да могат да:

- ползват нормативни документи;
- изпълняват нареждания във връзка с конкретни задължения;
- изпълняват нареждания във връзка със защита на интересите на кораба, съответно и интересите на знамето.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

инж. Елица Фурнаджиева – ВМГ “Свети Николай Чудотворец”, гр. Варна

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Райков, Р. Международно морско публично право. СИБИ, 1999.
2. Райков, Р. Международно морско частно право. ТУ – Варна, 1997.
3. Лазаров, И. и колектив. Морско право. ВУЦ – Варна, 1982.
4. Първанов, А. Безопасност на корабоплаването. Въпроси и отговори за капитани на малки кораби, 2005.
5. Първанов, А. Международни правила за предотвратяване сблъскване на море (МППСМ) 1972-1995 СИСТЕМА IALA, 2000.
6. Първанов, А. Превоз на опасни товари по море, 2000.
7. Кодекс на търговското корабоплаване.
8. Конвенции, наредби и други нормативни документи.